

Poštnina plačana v gotovini.

27

SLOVENSKI
ČEBELAR

Glasilo Čebelarkega
društva za Slovenijo

1924

Številka 2.

Ysebina:

Čebelarška zadruga	17	Opazovalne postaje	26
Naravni in narejeni roji	19	Vprašanja za glavno letno poročilo	28
Čebele v naravi	22	Vprašanja in odgovori	29
Med in čebelni pik — zdravilo	23	Vesti iz podružnic	29
Še nekaj o zdravilnosti medu	24	Drobiž	32
Kaj povzroča čebelno grižo	25		

Listnica uredništva. G. A. Č. iz T. v. Vaš spis ni za strokovni list. Sodi bolj v šolsko-mladinsko literaturo. Ako želite, Vam ga vrnemo.

Uredniški sklep je 20. vsakega meseca. Prosimo vse gg. sodelavce, da do tega termina vpošljejo rokopise.

Pozor, čebelarji!

Opozorjamo čebelarje, da prodajo svoj vosek blagovnemu oddelku čebelarškega društva za Slovenijo v Ljubljani, ker bo sicer letos zopet manjkalo satnic. Blagovni oddelk plačuje vosek po Din 50 za kilogram netto-teže.

Upoštevajo naj se sledeči sklepi zadnjega občnega zbora:

1. Vsak najbolje očiščen vosek zgubi vsled topitve nekaj na svoji teži in

odbije blagovni oddelk 2% od dobro očiščenega voska.

2. Pri slabo očiščenem vosku se spodnja skorja obnožine in druge nečistote posebej odbije.

3. Blagovnemu oddelku je naročeno kupovati samo lepo rumen vosek, ker je temen vosek neporaben za satnice. Mal kos temnega voska primešanega med čist vosek pokvari barvo vseh satnic izdelanih iz dotične množine voska.

Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani

priporoča Anton Janša

NAUK O ČEBELARSTVU.

Tretjo izdajo priredil Francišek Rojina.

Z dodatkom ALBERTIJEV-ŽNIDARŠIČEV (A.-Ž.) panj in kako v njem čebelarimo. Priredil M. Humek. Ljubljana 1922. Cena Din. 24.— za izvod.

Pozor! Čebelarji z A. Ž. panji. Pozor!

Najhitrejšo in najlažje odzemanje medu — z najmanjšo muko za čebelarja in čebele dosežete, če uporabljate za ometanje čebel najboljši

sipalnik „IDEAL“

(opisan in narisano v 7. številki „Čebelarja“.)

Založila in prodaja jih à 120.— Din:

Čebel. podr. za Ljubljano in okolico na Miklošičevi cesti št. 9 — sodnija — v pisarni ravnatelja ljubljanske jetnišnice

Med

ajdov in pomladni proda kg po Din. 25.—, od 50 kg naprej 5% popusta.

Iv. Jurančič

drž. čeb. pot. učitelj, pošta sv. Andraž v Slov. Goricah, železniška postaja Ptuj.

GLASILO ČEBELARSKEGA DRUŠTVA ZA SLOVENIJO V LJUBLJANI.
Urejuje M. Humek, višji sadjarski nadzornik v Ljubljani, Tobačna ulica šte. 21.

Letnik XXVII.

Ljubljana, dne 1. februarja 1924.

Štev. 2.

Čebelarska zadruga.

Miloš Štibler.

Iz dosedanjih razprav o čebelarski zadrugi sledi pred vsem, da se nahaja toli napredno slovensko čebelarstvo v krizi radi tega, ker čebelarji svojih proizvodov ali sploh ne morejo prodati, ali pa se jih iznebe samo za smešno nizke cene. Posredniški profit naraste pri tem, kakor poroča Okorn, na 100% in še višje. Posredniško delo privatnega trgovca že po svoji naravi stremi za čim največjim dobičkom, a v slučaju našega čebelarstva so takemu stremljenju dana ne navadno ugodna tla. Okorn namreč poroča, da se v Sloveniji danes pridelava petkrat toliko medu, kakor pred vojno. Ponudba se je torej silno povečala, med tem ko je povpraševanje po blagu deloma zaradi novih državnih mej, deloma zaradi drugih povojnih razlogov morda celo nazadovalo. Privatni posrednik čisto nima interesa iskati novih odjemalcev, ker bi s porastom povpraševanja posredniški profit začel zopet padati. Razmere v komercialnem pogledu so v slovenskem čebelarstvu potemtakem kakor nalašč vstvarjene za ustanovitev prodajne zadruge. Zadruga zgodovina navaja iz vseh panog gospodarskega življenja stotine značilnih slučajev, ki potrjujejo, da je tu umestno misliti na ustvaritev zadrugnega podjetja.

Naloga čebelarske zadruge bi bila, opravljati za čebelarje vse komercialne posle: nakupovati potrebščine in prodajati proizvode. Nakupovanje potrebščin je upeljano že od Čebelarskega društva. Ako društvo to odstopi zadrugi, je s tem zadrugi delo mnogo olajšano, ker takoj v početku prevzame že vpeljan posel, kar omogoča, da se s prodajo proizvodov ni treba pre nagliti, nego se more previdno iti na to najtežjo nalogo podjetja. Okorn navaja glede prodaje proizvodov potrebo iskati odjemalcev v inozemstvu. Predvsem prihajajo v poštev Anglija, Francija in Nemčija. Izvoz v te države olajšujejo neke važne okolnosti. Najvažnejše je, da tam ni več potrebna propaganda za konzum medu. Vsakdo v teh državah ve ceniti hranilno vrednost tega pridelka. Zelo važna okolnost je tudi ta, da obstoje v Angliji, v Franciji in v Nemčiji izredno močne zadrugne organizacije konzumentov, ki žele kupčijskih zvez z organizacijo producentov, brez posrednikov. To okolnost bo najprej treba izkoristiti. Istotako je ugodno, da je valuta Francije, a osobito Anglije mnogo boljša od naše, kar more tam nakupovanje naših pridelkov zelo pospešiti. Vprašanje carin in raznih izvoznih in uvoznih zabran treba proučiti. Ako bi v tem pogledu trenutno obstojale kake ovire, tedaj bo čebelarska zadruga kot združenje producentov imela dolž-

nost na merodajnem mestu začeti akcijo za odstranitev ovir in za izpremembo neugodnih predpisov. Vse se more, samo je potrebna volja in poznavanje stvari. Samoposebi se razume dolžnost zadruga, paziti v vsakem pogledu, da pride na trg le prvovrstno blago. To je prvi pogoj za trajan uspeh.

Kako organizirati poslovanje zadruga z zadružniki glede prodaje čebelarških proizvodov? Tu sta dani dve možnosti: Ali kupuje zadruga od zadružnikov fiksno, za gotovo ceno, ali pa zadruga pri prevzetju blaga plača le primeren predujem ($\frac{1}{2}$ ali $\frac{2}{3}$ dnevne cene), medtem ko se končni obračun izvrši le po izvršeni prodaji, oziroma koncem poslovnega leta. Prvi način je sicer enostavnejši, vendar za zadrugo opasnejši. Istina, zadružnik je lastnik zadruga, toda se tega lastništva, oziroma iz lastništva izhajajočih dolžnosti napram zadrugi navadno ne zaveda. Pač pa mu je dobro znano, da more potem zadruga doseči najpovoljnjšo ceno, ki je vobče možna; radi tega zahteva pri fiksni kupčiji osobito od še mlade zadruga obično pretirane cene. Iz takega poslovanja izvirajoča opasnost odpade pri drugem načinu — predujem pri prevzetju blaga in obračun po izvršeni prodaji, bilo takoj, bilo koncem poslovnega leta. Vse prodajne zadruga sploh, ki so upeljale ta drugi način, so vozile dobro, vsled česar naj bi ga usvojila tudi čebelarska zadruga.

Od kardinalne važnosti za prodajne zadruga je dolžnost zadružnika, da mora ves svoj pridelek izročiti zadrugi, v kolikor ga sam ne konzumira. Nemški zadrugar imenuje to dolžnost »Lieferungszwang«. Preko te točke tudi čebelarska zadruga ne bo smela iti. Sicer morda stvar ne bo tako strogo izvedljiva, kakor pri mnogih drugih prodajnih zadrugah, toda eno se sme in se mora zahtevati, namreč: da zadružnik svojega pridelka ne sme prodati privatnemu posredniku. Prodaja neposredno

konzumentu mu bodi dovoljena, prodaja trgovcu pa zabranjena. Kdor bi se zoper to odredbo pregrešil, mora plačati občutno konvencionalno kazen, ki jo je vnaprej treba predvideti, bilo v pravih, bilo v posebnem od skupščine odobrenem poslovniku. Tudi v pristopno izjavo, ki jo mora vsak zadružnik podpisati, bi se mogla sprejeti primerna odredba glede konvencionalne kazni.

Čebelarska zadruga naj bi tudi imela možnost potrebnim zadružnikom dovoljevati posojila, osobito za slučajboljšanja čebelarstva, pa tudi za slučaj nesreče.

Velike preglavice bo nemara delalo vprašanje finansiranja zadruga. Na razpolago so sledeči viri:

1. Zadružni deleži.
2. Državna podpora.
3. Pomoč Čebelarskega društva.
4. Hranilne vloge zadružnikov.
5. Tuja izposojila.

Za deleže veljaj dvojno: Ne smejo biti prenizki, a večji čebelar mora vplačati več deležev. Izpod 500 dinarjev bi se delež sploh ne smel nastaviti. 500 dinarjev t. j. komaj 30 predvojnih kron! Da se omogoči pristop tudi revnejšim, naj se predvidi vplačevanje deležev v primernih obrokih. — Za državno podporo so trenutno menda ugodne prilike. Državna podpora je tem večja, čim več so zadružniki sami vplačali. Pomoč Čebelarskega društva bi obstojala pred vsem v tem, da izroči zadrugi v obliki posojila proti zelo zmernim obrestim zalogo potrebščin, istotako eventualne prihranke. Izposojila naj bi se v prvi vrsti iskala od zadružnikov v obliki hranilnih vlog. Znano mi je, da tako delajo v Sloveniji že mnoge produktivne zadruga. Končno treba si zagotoviti izposojilo od Zadruga Zveze. Zadruga mora pravočasno skrbeti za dovoljno kreditno sposobnost. Vsekakor bo to zadruga z omejeno zavezo. Da se doseže čim večja kreditna sposobnost, je potreben čim večji kapital, a odgovornost za-

družnikov bi morala biti večkratna, najmanj zraven deležev še petkratna.

Podjetju je potreben tudi odličen poslovodja. Mož mora izvrstno poznati čebelarске potrebsčine in pridelke, razun tega mora imeti trgovskega duha in poznavanje trgovine. Ne verujem, da se bo tak človek takoj našel. Skoraj gotovo ga bo treba še le vzgojiti. Najti je treba brihtnega, poštenega človeka in ga vpeljati v posel. Posel sam mu bo šola. Pri podjetju, ki se še le vpeljuje, je ta pot dovoljena in je mnogokrat dala odlične rezultate. Nevarna pa bi bila taka pot za že razvito podjetje. To na vsak način zahteva popolnoma izvežbanega poslovodjo.

Končno še vprašanje teritorialnega delokroga. Po vsej priliki bo zadruga v začetku našla sodelavce le v Sloveniji, toda v pravih naj se ne izključuje možnost pristopa čebelarjem iz sosednih in oddaljenejših oblasti. Istotako treba predvideti možnost snovanja prodajalnic ali zastopstev v vseh večjih tuzemskih konzumnih centrih.

Stanje v našem čebelarstvu je danes tako, da naravnost vpije po ustanovitvi čebelarske prodajne zadruge. To je prva odločilna konstatacija. Druga je ta, da tudi v organizatornem pogledu prilike nikakor niso obupne. Vprašanja finansiranja, poslovodje in iskanja novih trgov bodo dala mnogo dela in mnogo skrbi, toda delu in skrbem mora slediti tudi uspeh. Iz vsega dosedanjega razmotrivanja o zadruzi se je moglo videti, da se čebelarji sami v polni meri zavedajo, kako oprezno je treba iti na posel in koliko ovir čaka delavce. Spoznavanje ovir in želja, ovire pametno premagati, jamčita za uspeh.

*

(Op. uredn. Opozarjamo vse člane, ki se zanimajo za zadrugo, da vestno prouče ta članek, ki ga je spisal izkušen zadružni strokovnjak. V prihodnji številki bodo objavljeni nadaljni tozadevni ukrepi.)

Naravni in narejeni roji.

Jos. Kosi. — Celje.

Nedvomno je lep naravni roj nekaj veličastnega, prizor poln poezije, ki pri-nesse čebelarju začetniku veliko veselja in ga čestokrat čisto osreči. Pa tudi staremu čebelarju se sree radosti topi, če čez leto dni zopet prvokrat zašumi pred čebelnjakom, in se vsuje iz panja roj, se vzdigne v zrak, tam zaraja v svitu zlatih solčnih žarkov svoj ženitovanjski plés ter se konečno začne zbirati kakor oblak okrog kakega drevesa ali grma. Bolj in bolj se zgosti in tam kje med vejami se naposled pojavi velik grozd čebel, viseč ob veji, ki so si jo čebele v to svrhu izbrale. Primeri pa se tudi mnogokrat, da se čebele pri svojem rajanju vzdigujejo vedno više, ter jo konečno odkurijo brez slovesa za vedno, ali pa se vsedejo na kako visoko drevo, s katerega jih čebelar po celodnevem trudapolnem delu morebiti konečno spravi na varno, ali pa se mu to sploh ne posreči. Tak žalostni konec te lepe poezije pa pokvari čebelarju vse prvotno veselje.

Pa pustimo poetične strani rojenja, saj živimo v času realizma, materializma, egoizma, pa še magari fašizma in boljševizma in še bog ve kakega »izma«, doba poezije in idealizma pa je daleč za nami. Vprašanje nastane, ali je res naravni pogoj za čebelno družino, da mora zdaj pa zdaj rojiti, če hočemo, da ostane pri svoji naravni moči pridnosti in zdravju? Ali je res za čebelne družine škodljivo, ako se rojenje prepreči in če so res narejeni roji slabejši od naravnih, kakor se to čestokrat trdi? Narodi se izseljujejo iz svoje domovine, ako jim primanjkuje prostora za naravni razvoj in ako zaradi tega nimajo dovolj dela in jeia. Narod pa, ki ima vse pogoje za razvoj, torej tudi ni tlačén od drugih narodov ali morebiti od lastnih mogotcev, pa se gotovo ne bode selil s svoje domače grude, tudi deloma ne.

Ali ni rojenje izseljevanje enega dela čebel zaradi pomanjkanja prostora,

ker se ne morejo dovoljno razvijati, niti pravočasno zadostiti svojemu naravnemu nagonu za stavljanje satovja? Ako pa se čebelni družini nudi dovolj prostora za razvoj in prilika, da lahko v pravem času zadosti svojemu naravnemu nagonu, v obče ne bode rojila, ker ne čuti za to potrebe.

Ali pa naj postane panj zaradi tega, ker ne roji, manj vreden? Nasprotno! Neki moj znanec, boji mu zemljica lahka, saj že počiva v miru — je imel edini panj dunajske mere čez deset let, ne da bi mu enkrat rojil, pač pa je bil vsako leto v jeseni v spodnjih dveh etažah popolnoma zalit z medom. V medišče ga ni spustil, ker ni imel potrebnega satovja. Rojenja mu vedoma ni zabranjeval, saj si je vedno roja želel, nasprotno ga je pustil celo poletje v miru.

Le spomladi mu je odstranil mrvo, katero je imel natlačeno v praznem prostoru za okencem, vzel okno iz panja, prazen prostor opremil s popolnoma praznimi okvirji, v katerih torej tudi začetkov ni bilo, potem pa okence zaprl. To je bilo vse njegovo delo in še to je izvršil navadno spomladi prezgodaj. V jeseni pa je prišel k meni ter me poprosil: »Čuj Joško, pridi k meni, da boš vzel mojim čebelam med! Saj veš, da sem Revček Andrejček in sam ne morem. Bolan pa sem in potrebujem med.« In šel sem. Panj je bil vsako leto poln medu, satovi pa so bili v satnikih kar po čez. Iztrgal sem po osem polnih satov, jih izrezal iz satnikov v skledo, drugo pa pustil čebelam za zimo. Okno sem potisnil do ostalih satov in delo je bilo končano.

Ta panj torej ni rojil, ker je imel vsako leto dovolj dela, da si je manjkajoče satove zgradil, in prostora, da se je razvil.

Pač pa si je po potrebi matico prelegal. Jaz sem mnenja, da družine, katerim večkrat rojenje preprečimo, polagoma nagon do rojenja mine, tembolj zanesljivo si pa matico preležejo.

Bral sem nekje, da so take družine najbolj idealne in najboljše. S to trditvijo se popolnoma strinjam.

Res je, da se čebelne družine v naravi množijo le potom naravnih rojev, torej morajo imeti od narave splošen nagon k rojenju. Gotovo pa je tudi, da je njih rojenje v naravi odvisno od bivališča, oziroma od prostora, ki ga imajo na razpolago. Ako si je roj izbral v kakem drevesu razmeroma veliko duplino ali kje v skalovju dovolj obširno špiljo, bo skrbel, da bivališče, kolikor mogoče zazida. Na rojenje pa ne bo mislil kmalu ali pa nikoli. Iz njega se razvije mogočna družina, ki nanosi velike množine medu. Taka družina tudi laže klubuje vsem vremenskim nezgodam in pa sovražnikom, ki jih ima v naravi dovolj. Nasprotno pa bode družina, ki se je nastanila v majhnem bivališču, rojila tudi po večkrat, pri tem pa tudi oslabela in mnogo laže podlegla raznim nezgodam.

Čebelaril sem tekom svoje čebelarске dobe že po različnih receptih. Najslabše se mi je obnesel oni, ki sem ga bral nekje pred več leti, da se naj namreč vsem panjem prostori razširjajo, kakor se čebelari na med, glede rojenja pa se jim sicer naj pusti prosta roka. Bile so sicer tu pa tam letine, ko ni bilo roja, če si ga še tako želel, v obče pa se je rojenje začelo v sredi najlepše spomladne paše, to je v začetku junija ter trajalo skoro tja do konca julija. Čebele so naravnost norele in panj, ki je enkrat rojil, je rojil tudi drugič in večkrat še tretjič. Kaj sem vse doživel z roji, ne bom tu opisoval, samo toliko povem, da sem vsako leto v teku teh dveh mesecev malokdaj svoje kosilo povžil o pravem času. Ko pa je po poteku te trudapolne dobe, rojenje konečno prenehalo, je nastopila doba reakcije. Tu brematičnost, tam slabiči in bilo je treba združevati. In ko sem tudi to dovršil, sem se začuden vprašal: Čemu je bilo vsega tega treba? Končen uspeh je bil kljub tolikemu delu in trudu nepovoljen, ker so čebele naj-

boljšo pašo zarajale. Število panjev pa mi je zaradi združevanja le neznatno narastlo.

Tudi recept 1 : 2 to je, eno tretjino panjev za rojenje, dve pa za med me ni zadovoljil. Ubogale so me sicer čebele v toliko, da one za med določene niso rojile, druge pa so, a rojile so vse po dvakrat, kar ni bilo v mojem programu in sem torej drugje moral vračati. Ne samo, da sem pri tem imel prazno delo, tudi če-

Domači panj na otokih hrvaškega in dalma-
tinskega primorja.

(Primerjaj članek z istim naslovom v 9. šte-
v. lanskega letnika na str. 143!)

bele so zaigrale lep čas najboljše paše. Ko bi se bil držal takrat svoje metode narejenih rojev, bi od pet panjev, ki so bili namenjeni za rojenje, lahko še štiri uporabil za med in bi bil na leto za približno 60 kg medu na boljšem, kar bi pomenilo danes 6000 K. V bodoče si bom naredil torej zopet toliko rojev, kolikor jih bom potreboval, naravno rojenje pa dosledno zabranil. Moji narejeni roji pa nimajo prisilno vzgojene matice, ker narejam jih le z zaleženimi matičniki. V to svrhu pustim v spomladi dva panja z dobrimi maticami v plodišču brez odprtega medišča ter pitam po potrebi špe-

kulativno. Če ne oba, eden izmed njih mi goto nastavi matičnike o pravem času, t. j. proti koncu majnika ali začetkom junija.

V tem času pa začnem pri drugih tudi z zabranjevanjem rojev na ta način, da jim odjemavam polagoma po potrebi sate s pokrito zalego in čebelami vred ter jih nadomestujem s satnicami.

S tem sem panje obvaroval pred preobilo živaljo ter jim dal možnost, da lahko stavijo satovje. Glede paše pa, ki je v tem času najboljša, jih pa nisem oslabil, ker se nabiravke, ki so bile na odvzetih satih vrnejo. Z odvzetimi sati pa sestavim v pripravljenem panju roj, kateremu pridenem na prej omenjen način vzgojen matičnik ali s satom vred, kar je najboljše, ali pa ga vcepim. Ta roj sicer nima vseh tistih lastnosti kakor naravni, ima pa mlade čebele, dovolj pokrite zalege, trote ter matičnik, iz katerega se v kratkem izleže matica. Tudi medu ima dovolj, ker vsak sat ga je prinesel razen zalege nekaj seboj. Po par dnevih že začne polagoma izletavati ter izletava že dokaj redno tedaj, ko se matica oplemeni in začne zalegati.

Tak panj lahko še iskoristi pozno poletno in pa tudi jesensko pašo ter se do zime zadostno okrepi. Nisem še do sedaj opazil, da bi bil slabši od dobrega, pač pa je boljši od slabega naravnega roja.

Ko so čebelarili naši staroslavni mojstri in učitelji, so bile razmere za čebelarje gotovo povsem drugačne nego danes. Paša je bila nedvomno mnogo boljša, čebelarjev pa mnogo manj. Danes, ko se izkorišča vsaka ped produktivne zemlje, gozdovi pa padajo, se je paša zelo poslabšala, čebelarji so se pa namnožili. Kadar imamo srednjo pašo, v kateri pridelamo 15 do 20 kg medu od panja, je to za nas že nekaj izrednega.

V dobri paši rojijo čebele le malo, ker so panji zelo medeni in zaradi tega malo živalni, v srednji paši pa rojijo v obče preveč. Iz tega se lahko sklepa, da

so v prejšnjih časih čebele malo rojile, in je bil tak naravni roj pravi blagoslov božji, danes pa rojijo v obče preveč in roji so lahko čebelarju, ki čebelari na med, prava nadloga. Pravila in izreki mojstrov iz starih časov za sedanje razmere torej ne morejo povsem držati. Treba jih je tolmačiti sedanjim razmeram primerno in na podlagi lastnih izkušenj ter opazovanj.

S pričujočim člankom sem hotel v tej kočljivi zadevi povedati le svoje osebno mnenje. Nikakor si ne domišljam, da bi bili ti nazori edino pravi. V interesu dobre stvari bi pa bilo, ko bi se k temu vprašanju oglasili še drugi praktični čebelarji z mnogoletno izkušnjo. (Prosimo! Uredn.)

čebele v naravi.

P. J o e i f. — Preddvor.

Pod tem naslovom je opisal g. Angelus v zadnji št. »Slov. Čebelarja« čebelna bivališča, katera si poiščejo čebele same v naravi. Kot vnet opazovalec takih čebelnih »divjakov« naj navedem tudi jaz nekaj primerov, ki sem jih opazil tekom zadnjih let. Kdor ni sam čebelar, nima tega zmisla in zato potrebnega zanimanja, zato redkokdo naleti v naravi na take čebelne koloniste. Če pa, vendar se navadno dosti ne zmeni za nje, kvečjemu, če so v bližini človeških bivališč, take naseljenke dražijo in končno uničijo.

Odkar čebelarim, me je vedno zelo zanimala ta stran čebelne narave. Kjerkoli sem hodil in če mi je bila le dana prilika, sem vedno opazoval mimogrede predmete, kakor stara votla drevesa in druge, v katerih sem domneval, da bi se slučajno utegnile nahajati v njih čebele. Pri nas so sicer redki taki slučajji, a dobe se vendarle. Najljubše je čebelam kako staro votlo drevesno deblo, sredi kake samote, kjer ni v obližju gozda ali drugega večjega drevja. Posebno dobrodošla so jim taka debela, ki so že navrtana od žolne.

V Preddvoru so se minulo leto nahajale v neki stari hruški. Bližnji sosed, star možakar in čebelar je neki dan hruško zasekal in pobral iz dupla čebele in satje, seveda le deloma. Kar je izrezal je zložil enostavno v kranjski panjič in ga postavil v svoj čebelnjak, ki je komaj par sto korakov oddaljen od imenovane hruške. Naravno, da ni bilo iz vsega tega nič, edino sitnost je imel, ker je lastnik hruške zahteval, da mu mož plača drevo, ker ga je brez njegovega dovoljenja pokvaril.

Pri Kranju je bila stara, visoka votla lipa, v katero se je naselil roj, Bog si ga vedi kdaj in odkod. Ohranile so se čebele več let in prezimovale izborno. Kolonija je bila vsako leto zelo močna, kar se je videlo na živahnem izletavanju iz trhle grče vrhu debela. O kakem rojnju ne vem in ni vedel nihče. Skoro gotovo so rojile, a se tega ni opazilo. Niti lastnik lipe, ki je bila v bližini gospodarskega poslopja ni opazil kakega roja. Neka huda zima jih je pa vzela, najbrže zaradi brezmatičnosti ali pomanjkanja živeža.

Kdor pozna zvonik kranjske župne cerkve, bo težko verjel, da so se pred nekaj leti naselile čebele visoko v zvoniku. Izletavale so še nekaj metrov nad glavnimi linami iz zidne razpoke. Gnezdo so imele nekje med tramovjem zvonikovega strešnega stola. Opazoval sem te revce s kako težavo in vztrajnostjo so se borile za svoj obstanek. Kljub temu so izletavale z veliko odločnostjo posebno ob ajdovi paši. Takrat jim je bila usoda nemila. Hladna jesen, brezsolnčni megleni dnevi, ubožice pa obremenjene z medom so morale letati v tako višavo, če so hotele doseči svoj ljubi domek in svojo mamicco. Starejše čebele so se pogubile, a ostale je vzela že pozna jesen.

Odkod so pa taki naseljenci? V naših krajih so navadno roji uhajači, ubežniki iz naših čebelnjakov, redkeje njihovi potomci, ker večino njih vzame že prva zima iz raznih vzrokov, največkrat

pa zaradi pomanjkanja hrane. Običajno uhajajo pozni družji z mladimi maticami, ki že sami na sebi niso veliki. Velika hitrost s katero beže in daljava povzroči, da se že med potjo izgubi več ali manj čebel, kar je tudi odvisno od vremena. Večkrat tak roj tudi počiva na kakem drevesu ali kjerkoli. Ta čas odletavajo nekatere čebele na pašo in neglede na odsotne, se roj zopet dvigne in nadaljuje pot. Ko najde končno bivališče, je slabič brez zadostne moči, da bi mogel do zime nabrati zadosti živeža. Posledica je, da ga vzame že zgodnja zima. Kdor je že takega ubežnika ujel, se je lahko prepričal, da ni nikdar posebno velik, a skoro vedno pa ima zelo dobro matico.

Več nego pri nas, je pa divjih čebelnih družin v naravi po severnih krajih. Neštetokrat se mi je nudila prilika za opazovanje tekom svetovne vojne. Pogostokrat sem naletel na nje. Ogledoval sem vedno okoli, tako, da so se mi večsih muzali že lastni vojaki, češ, naš komandant išče sovražnika celo po drevesih. Te družine se pa vsekako množe same z roji, ki se navadno ne naselijo v preveliki oddaljenosti od plemenjaka.

Nad vse zanimiv slučaj sem opazil nekoč na Poljskem. Sredi močvirne puštinje je stalo na križpotju znamenje s soho sv. Andreja. Soha je bila iz mavca, brezdvomno deloma votla na lesenem vzdicanem podstavku. Mimoidoč pogledam napis na podstavku, pa kako se začudim, ko ugledam tudi čebele, ki so prav pridno letele iz svetnikove odbite — pete. Čuden panj. Kako so našle in se izročile v varstvo kipu sv. Andreja, vedi Bog. Najbrže pa je bil vzrok ta, ker je bila okolica brez primerne drevja in to znamenje edini objekt na samoti, na katerem so mogoče počivale in obenem našle dobrodošlo odprtino v podstavku pri svetnikovi okrušeni peti.

Čim dalje gremo proti severu, tem več je takih slučajev. Pogosti so v guberniji volinjski. Največkrat si čebele izbero za bivališče votla drevesa. V ta-

kih prebivajo po več let. Vzdržuje jih prvič moč družin samih, drugič pa obila paša po obsežnih gozdovih in nepreglednih močvirnih travnikih, katerih se še nikdar ni dotaknila kosa. Vseeno je pa le čudno, da kljubujejo tamošnjim dolgim zimam prepuščene same sebi in izpostavljene vsem naravnim neugodam. Dobe se tu in tam tudi zapuščena taka bivališča, čemur je gotovo vzrok pogin ljudstva zaradi brezmatičnosti ali iz kateregakoli drugega vzroka. Kraji so z ljudmi zelo redko naseljeni. Kjer je pokrajina obljudena, pobero čebelam med tudi domačini, ako je dostop do njega mogoč.

Kaj radi se naselijo roji po ondotnih cerkvah. Cerkvice so nizke, nekoliko višje od vaških hiš, popolnoma lesene in zunaj z živimi barvami popleskane. Čebele si izbero za svoj dom nadstrešja ali karkoli, da je le pod streho, kjer si vrede svoje gnezdo. Osušene deske imajo dovolj izpadlih grč in špranj, ki jim služijo za izletnico.

Med in čebelni pik — zdravilo.

Janko Oven. — Šmartno pri Litiji.

Gospod P. Angelus nam navaja v števil. 10. lanskega letnika »Čebelarja«, zdravilno moč medu zoper raznovrstne bolezni. Jaz pa poznam zdravilni vpliv medu iz lastne izkušnje. Evo v tej zadevi nekaj skromnih besedi!

V oktobru leta 1920 sem si z mrzlo pijačo močno prehladil želodec in čreva. Zaradi tega se v meni ni prebavila nobena hrana. Razvil se je hud črevesni katar. Hiral sem skozi dva meseca neverjetno. Mislil sem, da bo po meni. Noge so mi skoroda popolnoma odpovedale, ostali deli telesa pa tako oslabei, da je bilo komaj življenje v meni. Zdravniki mi niso mogli nič pomagati. Z različnimi rožami in s toploto ter z zdravljenjem po Kneipp-ovem načinu se mi je posrečilo bolezen v razvoju ustaviti. — Sedaj pa Bog varuj, da bi bil užil kaj kislega ali alkoholnega ali močno

dišečih jedil! To bi bilo bolezen takoj obnovilo. Tako sem rinil skozi dve leti.

Isto bolezen je dobil moj nekaj mesecev stari sinček. S takim otrokom je velik križ. Kako sem obžaloval svojo ženo, ker je imela toliko truda z otrokom. Koliko je pa trpel šele otrok sam! Dostikrat sem mu na tihem želel smrti, ki bi ga rešila trpljenja.

Medtem sem čebelaril, a kako skromno čebelaril! Začel sem leta 1920. z dvema rojema. Leta 1922 sem imel že 2 A.-Ž. in tudi približno 40 kg medu. Prišel je tako zaželjeni čas točenja. To je bilo veselje! Kjerkoli je pri delu po naključju padla kaka kapljica medu, že se mi je hote ali nehote iztegnil kazalec za njo, za njim pa jezik. Od tedaj sem si privoščil vsak dan kako žlico medu. In glejte! Kmalu sem začutil, da med izredno dobro vpliva na moj bolni organizem. Vidno sem se boljšal. Le žal, da sem moral nekaj kg medu prodati, nekaj podariti sorodnikom in znancem, ostanek pa prepustiti domači kuhinji. Za bodočnost sem sklenil drugače.

Tudi minulo leto je bilo blagoslovljeno. Če se mi je pri točenju kaka kapljica medu izneverila, se pa ni stegoval moj kazalec za njo, ampak me je v tem poslu zastopal moj mali. Kako je bil nadležen — to je nepopisno — da celo hud je bil, če sem mu branil.

Da je bila letošnja kampanja boljša od lanske, občutiva s sinkom oba. Ravnavala se — kakor tudi drugi v moji družini — po pregovoru sv. pisma: »Jez med, moj sin, ker je dober!«

Moj mali je minulo poletje ozdravel — hvala Bogu in čebelam — popolnoma. Prepričan sem, da edino zaradi uživanja medu. Jaz pa sem tudi vsak dan boljši, istotako le zaradi medu, ker drugih zdravil sploh ne vporabljam. Pri meni gre zdravljenje seveda bolj počasi, ker je bila bolezen zastarela (kronična).

Naj navedem še svojo izkušnjo s čebelnim pikom. Nekako koncem julija meseca 1920 sem bil na potu. Zaradi pe-

kočega solnea, strme poti in hitre hoje sem bil ves prepoten. Mimogrede se hočem oglasiti pri nekem čebelarju. Ker njega ni bilo doma, jo zavijem okrog ogla, približno 20 korakov oddaljeno od čebelnjaka proti njivi, kjer je bil čebelar pri delu. Medtem se zaženete v moj obraz dve čebeli, in sicer ena v spodnji del levega ušesa, druga pa tamkaj v bližini na lice. Takoj nato se mi je začelo v očeh temniti in oteklina je neverjetno hitro pritisnila na mene. Čutil sem, kakor bi me oblivali s toplo vodo, srbelo me je pa tako, da bi bil vse raztrgal. Srbenje sem čutil na glavi in istotako po vseh udih, da celo pod nohtmi na nogah. To je trajalo precej časa. Šele čez kake pol ure mi je bilo možno pot zopet nadaljevati. Bil sem pa še ves zatečen.

Od tega je minulo že tri leta, pa od tedaj nisem še začutil najmanje od revmatizma, ki me je prej nadlegoval v kolnih obeh nog, v kolkih, ramah in za tilnikom.

Ne bom rekel, da mora vsak bolnik s takimi boleznimi ozdraviti z medom, oziroma čebelnim pikom. Trdim pa, da je meni pomagalo. Poskusite, če ste bolni, mogoče bo tudi vam!

Še nekaj o zdravilnosti medu.

Fr. Beri. — Razbor.

Že v nekaterih številkah »Slovenskega Čebelarja« se priporoča med kot zdravilo za razne bolezni. V 11. številki lanskega letnika pa se omenja tudi čebelni pik kot zdravilo za pijance. V to svrhu se pa z dobrim uspehom uporablja tudi med — pravzaprav ne za pijance, ker pijanec ni bolan, če se ga navleče tudi precej »nad mero«. Pač pa je revež tisti, ki sicer ni vinski bratec, pa se mu hote ali nehote primeri, da spi en kozarec preveč, ali pa ako naleti na pokvarjeno ali ponarejeno pijačo. Tak, pijače ne vajejen človek začuti, zlasti poleti ob vročini takoj slabost in tisto »morsko« bolezen, ko pošlje želodec na-

zaj vse, kar smo spravili vanj. V takem slučaju ga menda ni zdravila, ki bi hitreje pomagalo nego žlica medu.

Ko sem se leta 1922. v najhujši vročini vračal z daljšega pota domu, se mi je žalibog pripetilo kakor morda že marsikomu, da sem laže dobil liter vina, nego kozarec studenčnice. Ko sem potolažil žejo, sem nadaljeval pot proti domu. Komaj pridem domu, že se začne vse vrteti okrog mene in moral sem v posteljo. Ko mi je čez dalj časa malo odleglo, je bila moja prva pot k prvecu »Žnideršičevcu«, da se prepričam, če je kaj delal v moji teden dni trajajoči odsotnosti. Ko odprem panj, vidim, da so bile čebelice pridne, zraven pa tudi muhaste. Ker še nisem imel takrat satnic, so imele čebele proste roke in so že napravile sat iz enega satnika na drugega. Nisem si znal drugače pomagati, nego da sem nepravilni sat odrezal. Pa bil je že skoro poln medu. Oj, pa tako lep je bil! Pa so začele oči prigovarjati bolnemu želodcu: »Poskusi malo, morda boš pa ozdravel!« In želodec se je vdal in jedel, kakor nekdanj Adam v raji na prigovarjanje Eve. Učinek je bil pa baš nasproten: Adam je zapadel smrti, jaz sem pa takoj ozdravel.

Tako sem toraj slučajno našel zdravilo, ki v takem slučaju zanesljivo in temeljito pomaga. Saj je pa tudi umevno, če vzamemo med kakor ga opisuje v deseti številki P. Angelus, da je izredno lahko prebavljiv, potem je naravno, da vpostavi v želodcu, v katerem je preveč kisline ali druge težko prebavne snovi, zopet ravnotežje. Kako izvrstno zdravilo je med za tvore in gnoječe rane, je menda že splošno znano. Testo, sestojee iz meda ter ržene moke, gnoječo rano hitro izčisti in izleči.

Kakšna škoda tedaj, da se javnost tako malo zanimiva za to važno zdravilno hrano! Bolnikom rajši kupujejo razna draga zdravila, ki jih moramo večinoma uvažati iz tujih držav. Zato je posebno livalevredno, ako čebelarsko

društvo i v bodoče dela reklamo za uživanje tega izrednega naravnega pridelka. Konečno pa še nekaj besed, ki sicer ne spadajo pod to poglavje.

Misliti bo namreč treba na skupni izvoz potom lastne zadruga. Ali bi ne bilo mogoče izogniti se izgubi na ta način, da bi se določila pri nakupu kar mogoče nizka cena, kakor delajo vse zadruge. Šele potem, ko bi zadruga spravila blago v denar, in bi se odšteli stroški režije, bi se izplačalo zadružnikom morebitno doplačilo. Seveda si bo treba vzeti za vzor bratsko ljubezen in požrtvovalnost v čebelni družini. Člani morajo vodstvu zadruga popolnoma zapupati in če treba tudi kaj žrtvovati za dobro stvar. Vodstvo bo moralo pa vneto in skrbno delati samo za koristi svojih članov. Bodimo vsi za enega in eden za vse, in uspeh ne izostane.

Kaj povzroča čebelno grižo?

Jak. Virjent. — Kamnik.

Dragi mi sočebelarji! Nad dve leti sem odlašal dopis, češ, kaj bom pisal. Kritizirali ti bodo članek ali pa ti vse skupaj vrže g. urednik v koš. Pa naj si bo kakor hoče, resnica je resnica. Mnogo let čebelarim v kraju, kjer so v obližju večinoma smrekovi in jelovi gozdi, izdatna paša je le gozdna. Jesenska ajda se malokdaj prav dobro obnese. Navadno je srednja ali slaba. Kar pa da spomladna paša, gre vse sproti za razvoj mladih čebel. Tako prezimijo večjidela na gozdnem medu. In ne spominjam se, da bi imel kdaj grižave čebele. Pred nekaj leti sem poleg čebelnjaka naredil utico z namenom, da denem močen roj na tehtnico, da si bilježim donos in porabo medu. Prihodnjo pomlad, neki solnčni dan, ko so čebele čvrsto izletavale in nosile obnožino, mi je panj na tehtnici slabo letel. Kaj mu je? Urno ga pregledam. O joj, griža! Polovica čebel mrtvih, stene in satovje vse ponesnaženo. Drugo in tretje leto pridenem v je-

seni veliko mladih čebel in obilno zalogo medu, pa zopet in zopet griža, tako da mi je nad polovico čebel pomrlo, satovje sem pa večinoma moral uničiti.

Dovolj te izkušnje v mojo škodo! Vseh drugih 20 plemenjakov pa je bilo zdravih in so se dobro razvijali, akoravno so imeli isto pašo in so prezimovali na enakem medu. Pribijem za svojo osebo, da po gozdnem medu niso čebele grižave. Vzrok griže je premajhna toplota v panju (posebno v velikem panju). Čebele se premrazijo, prezebejo, notranji organizem jim oboli, da ne opravlja svoje naloge. Čebele zaradi mraza mnogo jedo, in zato se nabere tudi mnogo neprebavnih snovi v črevesu. Odtod griža.

Opazovalne postaje.

Jos. Verbič. — Ljubljana.

V decembru 1923 so čebele dobro prezimovale. V prvi polovici meseca je bilo precej toplo, vendar so zaradi stalno oblačnega vremena mirno in brezdelno životarile v svojih panjih. Solnce, ki se je pokazalo šele v drugi polovici meseca, jih je deloma izvabilo na prosto. Osem postaj je poročalo, da so se 16. oziroma 17. prašile in trebile. Ker ni bilo snega, kljub temu da toplota zraka v senci ni dosegla + 8° C, ni bilo žrtev.

V zadnji tretjini meseca je nastopil hud mraz in zabranil čebelam, da bi si hodila ogledovat svet. Primerno odete so za zasenčenimi žreli tiho pričakale novo leto.

Trije čebelarji so poročali, da so jim miši in sinice motile čebele. S pravočasnimi ukrepi bi se to zlo z lahkoto preprečilo.

Postaja Moste je poslala pojasnilo glede velike porabe zimske zaloge v novembru. Panj so prezgodaj, v začetku oktobra, prav toplo zadelali. Zunanja in panjeva toplota sta premotila mlado in rodovitno matico, da je zastavila obilo zalege, ki je izdatno zmanjšala zimsko zalogo.

Iz Strug so poročali, da je tudi v ondotni okolici še mnogo medu na prodaj. Gosp. poročevalec ga ima 500 kg, polovico jelkinega. Toplo pozdravlja misel, da se ustanovi čebelarška zadruga ter meni, da bi bilo treba pod sedanjimi razmerami čebelarstvo skrčiti ali pa kuhati iz medu žganje. (!)

Iz poročil, ki smo jih dosedaj mesečno objavljali, bralci »Slov. Čebelarja« niso mogli dobiti nikakega jasnega pregleda, v kakšnem stanju se nahaja čebeloreja v naši domovini in njenih posameznih delih. V mesečnih poročilih je važna snov razsekana v dele, iz katerih moreš napraviti le malovažne zaključke.

Čiste in obsežne pojme bi dobili čebelarji — in te smo jim dolžni podati — ako bi razgrnili pred nje enotno in izčrpno podobo našega letoletnega delovanja. Da bo to mogoče, prosi glavni poročevalec vse svoje sodelavce, da mu vpošljejo s prihodnjim mesečnim poročilom kratke odgovore po možnosti na vsa nižje stoječa vprašanja. Posebno naj upoštevajo ona, na katera je odgovor iz že vposlanih poročil glavnemu poročevalcu nemogoč.

V minulem letu nismo ob pravem času mislili in se pripravili na ta važen prispevek k spoznavanju našega čebelarjenja. Delo nam bo povzročilo nekaj truda in je težko, da bi bilo letos popolnoma točno. V tekočem in prihodnjih letih si bomo pa sproti delali beležke in si s tem končno delo zelo olajšali.

Posebno važno je gibanje tehtnic. Vendar nekateri gosp. poročevalci njeno opazovanje o različnih prilikah, kakor v najboljši paši ali čez zimo iz nepravilnih vzrokov prekinjajo. Naraščanje in odnehanje teže je faktor, ki ga pri mesečnem, še manj pri celotnem poročilu ne moremo pogrješati. Zato prosimo, da se vestno zabelježuje.

Glavno poročilo bi bilo še dokaj polnejše, ako bi tudi drugi čebelarji, ne samo vodje opazovalnic, prečitali sle-

deče navodilo in nam po njem izdelali in poslali svoja mnenja. Prosimo vse podružnice, da vsaka izbere vsaj enega člana, ki bi ustregel našemu vabilu.

Vprašanja za glavno letno poročilo.

1. Ime kraja, kjer stoji čebelnjak.
2. Ime poročevalca.
3. Lega kraja (na ravnini, na pobočju — obrnjen proti kateri nebni strani, na vrhu, obdan od travnikov, polja, vrtov, gozdov — kakšnih, hribov, gora, voda).
4. Kateri vetrovi vplivajo na čebelorejo?
5. Koliko časa (od kdaj do kdaj) čebele niso izletele v minuli zimi (1922 do 1923)?
6. Koliko so porabile:
 - a) v mesecih oktober, november, december, januar, februar, marec (1922 in 1923),
 - b) v tem času skupaj,
 - c) povprečno na dan?
7. Na čem (medu, sladkorju) so prezimovale?
8. Kakšno je bilo zdravstveno stanje čebel v tem času?
9. Kdaj je bil prvi izlet?
10. Koliko je bilo mrtvih čebel?
11. Kdaj so prinesle prvo obnožino?
12. Kdaj so bili panji godni za rojenje?
13. Kdaj je bil prvi roj?
14. Kdaj ste začeli z vzrejo matice?
15. Kako ste obnovili matice?
16. Kdaj se je začelo prevešanje?
17. Kako ste prevešali (nekaj ali vse sate)?
18. Kdaj ste začeli nastavljeni?
19. Kdaj je bila glavna paša?
20. Na katerih rastlinah je bila?
21. Na kakšni zemlji so rastle (ilovnati, peščeni, apneni, močvirnati, skalnati)?

22. Katerega sistema panj ste uporabljali?

23. Koliko je tehtani panj največ prinesel v enem dnevu?

24. Kdaj (dan)?

25. Koliko je prinesel v glavni paši?

26. Kolikokrat ste jemali med?

27. Kakšen je bil po barvi?

28. Koliko je znašal donos aprila, maja, junija, julija, avgusta, septembra?

29. Kam ste prepeljali v pašo in za kateri čas?

30. Koliko panjev se nahaja v Vaši okolici v razdalji dveh kilometrov na vse strani?

31. Katere bolezni in kateri drugi vzroki so ovirali čebelarstvo?

32. Kakšna je bila medena letina:

a) v domačem kraju,

b) v kraju paše?

33. Kakšnih sistemov panji se uporabljajo v vaši okolici (podružnici)?

34. Koliko A.-Ž. panjev je v vaši podružnici?

35. Kaj sodite o njihovi uporabljenosti?

36. Koliko medu je pridelala Vaša čebelarska podružnica?

37. Kdo in koliko ga ima na prodaj?

38. Koliko voska je pridelala podružnica?

39. Kdo in koliko ga ima na prodaj?

40. Kaj se je storilo za napredek čebelarstva v podružnici?

* * *

Da bo poročevalcem delo olajšano, bomo razposlali vsem podružnicam in našim poročevalcem posebne vprašalne pole s temi vprašanji in sicer tako prirejene, da bo poleg vsakega vprašanja dovolj prostora za odgovor. Kdor počlo prejme, naj jo na vsak način izpolni in čimprej vrne.

VPRAŠANJA IN ODGOVORI

I. vprašanje: Čebelar v bližini je imel lani gnilobo, ki mu je uničila vse. Ker pa ni panjev razkužil niti zaprl, so hodile stikat po njih čebele iz sosednjih čebelnjakov. Posledica je bila, da je njegov sosed moral uničiti dva panja zaradi gnilobe. Sicer je vse storil, da bi se bolezen ne širila vsaj od njega, vendar se je bati, da se prihodnje leto pojavi gniloba iznova. Kako bi obvarovali zdrave panje okuženja? Katero sredstvo bi bilo najboljša za razkuževanje čebelnjaka, panjev in čebelarškega orodja? Kako postopati proti takemu čebelarju, ki iz zavisti noče odstraniti okuženih panjev, satja itd.? (R. P. iz H. pri O.)

Odgovor: Kakor posnemamo iz vašega sicer prepovršnega vprašanja, morajo biti pri Vas še uprav kanibalske razmere, kar se tiče medsebojnega prijateljstva med čebelarji. Ni čuda, ako je v Vaših krajih — kakor slišimo — toliko okuženih čebelnjakov. Tisti Vaš ljubeznivi kolega, ki mu je gniloba uničila vse panje, in ki hoče, da bi ista nesreča zadela tudi druge sosedne čebelarje, spada na zatožno klop in v zapor. Vrhutega bi moral pa povrniti vso škodo, ki je nastala zaradi njegove — hudobije. — Prvo, kar storite, je to, da nemudoma naredite ovadbo na pristojno okrajno glavarstvo, kjer slučaj bolj natančno opišite, nego zgoraj v vprašanju in odločno zahtevajte, da se postopa po minister. naredbi z dne 18. jul. 1914. držav. zakonik št. 203. Ko bi okrajno glavarstvo nič ne ukrenilo, naredite vlogo

na pokrajinsko upravo, oddelek za kmetijstvo v Ljubljani. Na lice mesta bo prišel uradni živinozdravnik, ki bo zadevo preiskal, v kolikor se da preiskati sedaj pozimi, in tudi izvršil razkuževanje. Zahtevajte, da se usmrajena ropotija vašega ljubeznivega sosedu požge s panji vred, ki najbrže itako niso nič vredni. Če hočete pa dobiti povračilo za škodo, ki Vam jo je naklonila sosedova hudobija, ga morate sodnijsko prijeti. Prav prileglo bi se mu, ko bi ga »zašili« za par tisoč dinarjev. Opozarjamo Vas pa še enkrat, da ne boste dosegli nič, ako ne nastopite odločno in brezobzirno. Ne prej odnehati, da se nadaljna škoda zanesljivo prepreči in da se hudobija primerno kaznuje. Čuditi se Vam moramo, da ste odlašali do sedaj in čakali neugodnega letnega časa. Vsekako se pa da zadeva urediti do konca zime, dokler čebele ne letе. Ako sosedu ne boste prisilili, da bi požgal satje in vse kar je ostalo od propadlih čebel in ne bo čebelnjaka tesno zaprl, ga ni sredstva, s katerim bi obvarovali sosednje čebelnjake pred gnilobo, razen če bi čebele kam odpeljali. Pa še to bi bilo negotovo, kajti do takrat, ko bi bile za prevoz, bodo lahko že davno okužene. Tudi sicer morate prihodnjo pomlad in poleti jako paziti, ker je kaj lahko mogoče, da je še več panjev okuženih, česar pa niste opazili. Končno Vam svetujemo, da naprosite g. Jurančiča, da zadevo preišče in Vam kot izvedenec pomaga zlasti, ko boste imeli opraviti s sosedom. Glede razkuževanja čebelnjaka, panjev itd., priobčimo v prihodnji številki poseben članek.

M. H.

VESTI IZ PODRUŽNIC

Vič. Dne 6. januarja se je vršil občni zbor naše podružnice z običajnim dnevnim redom. Navzoči so bili razen onih, ki so bili službeno zadržani, vsi člani čebelarji in čebelarice, kar je na vsak način razveseljivo znamenje. G. Okorn je tako zanimivo predaval, da si navzoči niti dihati niso upali. Povedal nam je pa res toliko novega s svojega potovanja po Nemčiji, da kaj takega še nismo imeli prilike ne slišati ne čitati. Najiskrenejša mu zahva-

la! Z ogorčenjem so navzoči vzeli na znanje, da je črtano mesto potovalnega učitelja za čebelarstvo pri oddelku za kmetijstvo. Sedaj, ko je čebelarstvo v celi Sloveniji v najlepšem napredku, pa se naredi tako nenadoma brez kakega vprašanja črta čez račun. Iz tega se vidi, da merodajnim faktorjem ni mnogo do napredka v čebelarstvu.

Redni občni zbor čebelarke podružnice v Kranju je bil 6. jan. t. l. Predsednik

g. Ručigaj otvori zborovanje in poroča o društvenem delovanju v minulem letu. Podružnica je kupila točilo za 1000 Din in vilice za odkrivanje za 35 Din. V gotovini ima še 515 Din. Tekoče leto hoče podružnica prirediti enodnevni čebelarški tečaj pri g. Primožu Zontarju v Kranju. V odbor so bili izvoljeni gg.: za predsednika Primož Zontar, za podpredsednika in blagajnika Jernej Ručigaj, za tajnika Jože Železnikar, za odbornika pa Ivan Zabelj in Jernej Rozman.

Na občnem zboru čebelarke podružnice na Jezerskem je bil izvoljen sledeči odbor: za predsednika, blagajnika in delegata g. Peter Roblek, veleposestn., Zg. Jezersko št. 15; za namestnika predsednika in delegata ter za tajnika g. Jožef Krainer, orožn. stražm., Zg. Jezersko 27; za odbornika pa gg.: Matevž Kaničar, posestn., Zg. Jezersko 54; Janez Volančnik, župnik, Zg. Jezersko 62 in Fr. Muri, veleposestn., Zg. Jezersko 65.

Poročilo občnega zbora čeb. podružnice Tacen. Čebelarška podružnica Tacen je imela dne 30. dec. 1923 svoj letni občni zbor in čeb. predavanje. Predaval nam je g. J. Okorn o pregledovanju panjev, o izberi matic, trotov in načinu o plojenju matice. Dveurno predavanje smo vestno poslušali in ga naprosili, da nam pride predavati še spomladi prvo majevo nedeljo. V odbor so bili izvoljeni sledeči gg.: Ivan Snoj za predsednika, Ivan Kralj za podpredsednika, Martin Medved za tajnika, Ignac Koderman za blagajnika, Ivan Knapič in Fran Dolničar za odbornika. Za leto 1924 so izstopili kot člani čeb. podružnice 4, a nanovo je pristopilo 9 članov, tako da šteje podružnica 16 članov. — Ivan Snoj, t. č. predsednik; Martin Medved, t. č. tajnik.

Občni zbor čebelarke podružnice v Dolskem se je vršil 30. dec. 1923 pri čebelarju Jemcu na Petelinjem. Udeležili so se ga skoraj vsi člani in tudi nekaj nečlanov. Predsednik pozdravi navzoče, konstatira sklepčnost, otvori zborovanje ter preide na dnevni red. Tajniško poročilo: Podružnica je imela 11 članov — skoro polovico manj nego v prejšnjem letu. To se mora v nastopnem letu popraviti. Vršil se je enodnevni čebelarški tečaj dne 29. junija. Vodil ga je potovalni učitelj g. Okorn, za kar se mu izreka zahvala. Blagajniško poročilo: Stroškov je imela podružnica 351·25 Din in dohodkov 427·25 Din, gotovina iznosi torej 76 Din. Računi so se pre-

gledali in odobrili. V odbor za leto 1924 so se soglasno izvolili: Andrej Jemec za predsednika, Fr. Lenček za podpredsednika, za odbornike pa: Valentin Upel, Valentin Igličar, Fr. Godec in Ant. Šimenc. Za delegata Maks Učakar, namestnik Ant. Šimenc. Sklene se, da se priredi enodnevni tečaj, če mogoče 2. nedeljo v maju. Tečaj bi se vršil pri Antonu Šimenc-u v Podgori.

Andrej Jemec, t. č. predsednik.

Čebelarška podružnica v Horjulu je imela občni zbor v nedeljo 13. januarja v šoli. Tajniško in blagajniško poročilo se je vzelo z odobrenjem na znanje. Konstatiralo se je močno širjenje A.-Ž. panjev tako, da nimamo nobenega čebelarja v okolišu, ki bi ne imel tega panja. V podružnični odbor se izvolijo soglasno: Bastarda Andrej za načelnika, Vrhove Janez za namest., Urbančič Anton za tajnika in blagajnika, Bizjan Andrej in Železnik Anton za odbornika. Kot delegat za društven občni zbor se izvoli Urbančič Anton in namest. Bastarda Andrej. Soglasno se sklene prositi osrednje društvo za prireditev enodnevnega čebelarkega tečaja na nedeljo v mesecu maju, katerega naj bi vodil društveni tajnik Okorn z demonstracijami opravil v A.-Ž. panju. Tečaj se vrši pri čebelnjaku Bastarda Andreja na Vrzdencu. V okrepitev podružnične blagajne se priredi v mesecu juniju čebelarška vrtna veselica.

Urbančič, tajnik.

Čebelarška podružnica v Črnomlju je imela dne 23. dec. minulega leta občni zbor, na katerem je bil izvoljen sledeči odbor: Za predsednika g. Janko Fugina, za tajnika in blagajnika g. Jože Kastelic, za odbornika Anton Polič, za delegata Franc Češarek. Med drugim se je sklenilo prirediti letos koncem aprila meseca enodnevni tečaj v Črnomlju. Kastelic, tajnik.

Čebelarška podružnica Raka pri Krškem si je na občnem zboru (9. dec. 1923) izvolila sledeči odbor: Preds. Humek Lojze, pos., Gradišče, Raka; podpreds. Vizlar Matevž, pos., Raka; tajnik in blagajnik Janko Golob, naduč., Raka; odborniki: Cemič Franc, pos., Dolga Raka; Bizjak Lojze, pos., Nemška gora; Pirc Lojze, pos., Ravni. Premoženja ima podružnica 97·30 dinarjev.

Čebelarška podružnica za Maribor in okolico je imela svoj občni zbor dne 6. januarja. Predsednik, nadučitelj Brumen otvori po običajnih formalnostih zborovanje, poroča kratko o ustanovitvi »Zveze

čeb. podr. mariborske oblasti, ki je potrebna v področju osrednjega »Čeb. dr. za Slovenijo« iz zgoj praktičnih gospodarskih razlogov. Po poročilih tajnika in blagajnika voli se novi odbor. Predsednik: Anton Brumen, nadučitelj, Tezno; namestnik: Ivan Lukman, učitelj, Maribor; blagajnik: Alojz Žifko, posestnik, Pobrežje; tajnik: Franjo Rošker, učitelj, Studenci; odborniki: prof. Jos Priol, nadučitelj Ivan Paulšek, upravitelj Ig. Ozvačič, oskrbnik Jos. Gselman in žel. uradnik Oton Črepinka, vsi v Mariboru. Na to se vrši posvetovanje o delovanju podružnice v tekočem letu. Soglasno se sklene prirediti od zgodnje spomladi do jeseni vsaj pet — po možnosti tudi več — sestankov pri raznih čebelnjakih s teoretičnimi predavanji in praktičnim izvajanjem važnih opravil. Kraj in čas naj določi novi odbor. Med slučajnostmi povdarja profesor Priol veliko važnost 1. čebelarške šole za Slovenijo, 2. čebelarške zadruga, 3. čebelarškega potovalnega učitelja za mariborsko oblast. Dobro utemeljene tozadevne resolucije poslale so se osrednjemu odboru. Zeleti je, da si te točke osvojijo tudi vse druge podružnice; njih praktična izvedba bo nam vsem v prid. Na to še opozarja na važnost reklame za prodajo medu po dnevnem časopisju, letakih, izložbah medu v satju in posodah — na izboljšanje paše z nasadi po opuščenih vinogradih, železnih nasipih — na potrebno zalogo čebelarškega orodja v Mariboru. Predsednik še izraža svoje veselje nad velikim zanimanjem navzočih ter zaključi zborovanje.

Resolucije:

1. Čebelarška šola za Slovenijo. Z ozirom na dejstvo, da je razvoj našega čebelarstva mogoč le na osnovi temeljite teoretične in praktične podlage, kakor jo more nuditi edinole strokovna šola, naj podvzame osrednji odbor energične korake pri merodajnih oblastih, da dobimo čimprej čebelarško šolo v Sloveniji, ki je zbog svojega visoko stoječega čebelarstva za tak zavod naravnost ustvarjena. Naj se prične takoj s potrebnimi pripravami, predvsem pa pošlje v poštev prihajajoče učne moči v svrhu poglobitve čebelarške vede v inozemstvo, n. pr. Erlangen na Bavarskem.

2. Čebelarška zadruga. Uspešnost in rentabilnost čebeloreje je možna le tedaj, ako imajo pridelki, med in vosek, primerno ceno. Ker je bilo doslej baš narobe, in so bili primorani čebelarji pro-

dajati svoje pridelke po smešno nizkih cenah, ki niso niti v najmanjšem razmerju z delom, investirano glavnicu in tekočimi stroški čebelarškega podjetja, vidimo naš spas in rešitev izključno le v oživitvorenju »Čebelarške zadruga za Slovenijo«. Naj izginejo razni predsodki, — katerih ne bo nikoli manjkalo —, zadeva pa se naj vzame nemudoma v pretres, da bo mogla zadruga pričeti s poslovanjem najpozneje tekom bodoče jeseni.

3. Čebelarški potovalni učitelj za mariborsko oblast. Ker se vzdržuje vest, da je dosedanji čeb. potovalni učitelj upokojen, naj osrednji odbor ukrene nemudoma in energično vse potrebno, da dobi imenovani za tukajšnjo oblast vseskozi zmožnega naslednika v najkrajšem času.

Osmi občni zbor čebelarške podružnice za laški okraj je bil 26. dec. 1923 v slovenski šoli na Laškem. Iz zapisnika posname mo sledeče: Podružnica je imela v minulem letu dohod. Din 770'05, stroš. Din 697'50, ostanek Din 72'55. V posojilnici Din 52'00. Premoženja vsega skupaj Din 124'55. Predsedniku se naroča izposlovati od okr. zastopa primerno podporo, da bi se naročila stiskalnica za satnice. Za društveni dom je na prodaj še 7 kamnov. Enega je kupila posojilnica na Laškem. Zadnji društveni znak je kupil predsednik. — Sklene se prirediti čebelarški shod pri kakem čebelnjaku aprila ali maja meseca. Prihodnji občni zbor bo zopet na dan 26. dec. 1924. — V odbor so bili izvoljeni gg: za predsednika Mihael Hrastnik iz Brstnika, za podpred. Janez Gostinc iz Rečice, za tajnika Anton Petek iz Strnice, za blagajnika Janez Deželak iz Rodoblj, za odbornika Martin Topole, za delegata pa Mihael Hrastnik. V minulem letu je imela podružnica 18 članov. — Med slučajnostmi je zanimivo poročilo g. Hrastnika, ki opozarja člane, da postane med v pocinkani posodi neužiten, ako stoji dalje časa v njej, kar je prav verjetno. Tako posodo bi bilo treba oblitati z raztopljenim voskom, ali pa prevleči z emajlno barvo. — Kdor ima vosek na prodaj ali za predelavo v satnice, naj ravna z njim tako, kakor je bilo že povedano v »Sl. Čebelarju«.

M. Hrastnik.

Čebelarška podružnica za rogaški okraj je prenehala. Nekaj članov je pristopilo k podružnici v Rogaški Slatini. G. poročevalec se bridko pritožuje o mlačnosti in pomanjkljivem zanimanju. — Čudno, da ljudje nočejo sami sebi dobro.

Na občnem zboru, dne 9. dec. 1923 se je izvolil za čebelarstvo podružnico v Mežici sledeči odbor: Bivšek Miha, posestn., Volinje za načelnika; Feinig Ivan, naduč.,

Mežica za tajnika in blagajnika; Veselko Jurij, občinski tajnik, Blatnik Franc, rudn. paznik, Grauf Franc, mizar za odbornike. Feinig, tajnik.

DROBIŽ

† Učitelj Vladimir Skrbinšek. Pod udarcem krute usode je nenadoma ugasnilo to idealov in načrtov polno mlado življenje. Prestal je vse vojne grozote v nežni mladosti, a sedaj ga je zdobila smrtonosna krogla; ponesrečil se je na lovu 18. grudna 1923 še le 25 let star. Bil je to pravi človek prirode, pristna pohorska korenina. Iskal in našel je največ razvedrila v kraljestvu prirode, posebno v čebelarstvu in sadjarstvu. Bil je tajnik čebelarstva podružnice v Jarenini, katero je ustanovil s svojimi tovariši čebelarji pred par leti. Bil je tudi marljiv sotrudnik »Slov. Čebelarja«. Svoje čebelice je ljubil s pravo čebelarstvo iskrenostjo. Od spomladi do jeseni si ga videl vsak dan že ob ranih urah pri ulnjaku, ko je premišljeval skrivnostno življenje drobnega ljudstva. In kdor išče in najde veselje pri čebelicah, ta se nasrka tam tudi dušne in srčne blagosti. In tak je bil naš blagopokojni Skrbinšek, učitelj in čebelar v Jarenini — blagohoten in dober vedno in povsod. In vigred se povrne in ozelenel bo tudi njegov grob in njegove čebelice bodo priletele in bodo srkale sladkost blagosti iz nagrobnih cvetk, katerim jo bo dovajalo blago srce iz grobne globine. Kjer čebelice krog hiše brenčijo, blagosti odmevi se z doma glasijo! Spavaj sladko večno spanje, kakor počivajo sladko Tvoje čebelice v zimski tihoti!... Čonč J., nadučitelj.

Poziv. Pokojni profesor Beranič je svoječasno razposlal čebelarstvom podružnicam po nekoliko izvodov svoje knjižice »Temelji uspešnega čebelarstva«. Njegova udova gospa Marija Beranič v Ptuj, Rajčeva ul. 9 prosi vse podružnice, ki so knjižice prejele, da ji določijo zneske za prodane izvode. Kar je pa knjižice še neprodanih, naj jih istotako vrnejo na gorenji naslov.

Pismo iz Kamnika. Blagorodni gospod urednik! Pri agitaciji za »Slov. čeb. dr.« naleti človek na marsikaj. Skoro vedno pa slišimo izgovor: saj pri društvu dobim ta-

ko ali tako, kar potrebujem, čemu bi plačeval še članarino! Odlični čebelar naše podružnice mi piše med drugim: »Ko sem med čebelarji malo agitiral za pristop h društvu, sem dobil sledeči odgovor: »Saj nisem neumen, da bi plačeval 40 Din za društvu. Satnice dobim pri društvu za denar kolikor hočem.« V ilustracijo teh besed sledeče: Pri nas se je precej novincev lotilo A.-Ž. panjev, ker vidijo ugodnosti. Lanskoletni člani smo poslali vosek v predelavo, a dobili smo grozno zapoznelo izdelane satnice. Vzrok??? — Nečlani novinci so pošiljali k blagovnemu oddelku po satnice, in jih dobili. Tako imajo nečlani še danes nekaj satnic, ko dva člana nista mogla pri društvu dobiti ničesar. — Drugi mi je rekel: »Satnice mi bo že kakšen član kupil na svoje ime...« Pozvati bo treba vse člane k strogi disciplini! Noben član naj ne naroči ničesar za nečlane. Ako drugi nam nočejo pomagati, ni treba da bi mi njim pomagali.« — Tako piše ta čebelar, proseč, da bi se ta poziv priobčil v našem listu. Na točko glede predelave voska sem mu že odgovoril, da je treba pravočasno poslali, ker se satnice izdelavajo le samo spomladi. Glede satnic predlagam sledeče: Dokler društvo ne bo imelo dovolj voska na razpolago, naj daje satnice le članom društva. Tistim nečlanom, ki pošljejo vosek, jih napravi proti zvišani nagradi. — Morebiti bi ne bilo napačno, če bi odbor ta sklep uvaževal. Na vsak način naj se pri blagovnem oddelku strogo zahteva izkaznica. P. G.

Tritisooletno čebelo so našli pri izkopavanju kraljevskih grobov v Tebah (Egipt). Čebela je bila na cvetličnem vencu, ki je obdajal mrliča; bila je sicer še nepoškodovana, le en konec krile je manjkal. — V drugem grobu v bližini so našli lonec medu, ki je bil še deloma tekoč in dišeč. Ko so lonec odprli, je bila takoj osa zraven; dokaz, da je med bil še nepokvarjen in to — čez tritisoč let.

Po »Bienenvatru«.

Gospodarska zveza v Ljubljani

**prodaja specerijsko in kolo-
nialno blago, umetna
gnojila in krmila,
sir, sirovo
maslo
in
konden-
zirano mleko
ter preskrbuje
vsakovrstne polje-
delske in sadjarske stroje.**

**Velika zaloga pristnih
domačih vin po
zmernih
cenah.**